

VERTROUWELIJK
NIET VOOR PUBLICATIE

Nota Nr 64.

ONDERZOEK NAAR DE RENTABILITEIT
VAN DE OPEN GRONDSGROENTETEELT IN DE
OMGEVING VAN GOUDA, TEELTJAAR 1950

Doel en methode van het onderzoek.

Doel van het onderzoek was, de rentabiliteit en de financiële positie na te gaan van de tuinbouw (groenteteelt), en wel met de nadruk op de open grondstuinbouw, in Gouda en omgeving over het teeltjaar 1950, zo mogelijk in vergelijking met voorgaande jaren.

Hiertoe werd, nadat uit de ledenlijst van de Coöperatieve veiling te Gouda de uitgesproken glasbedrijven alsmede de gemengde bedrijven (waarop de groenteteelt gecombineerd is met andere takken van agrarische productie) waren geschrapt, van de overgebleven bedrijven ieder 10e bedrijf bezocht.

Aan de hand van de boekhoudingen en de op deze bedrijven aanwezige bescheiden werden, volgens de normale bij het L.E.I. gebruikelijke bedrijfs-economische richtlijnen, de bedrijfsinkomsten bepaald van het teeltjaar 1950. De gegevens over 1948 en 1949 werden ontleend aan de op de bedrijven aanwezige Verlies- en Winstrekeningen. De opbrengstcijfers werden verstrekt door de veiling te Gouda.

De verkregen gegevens zijn samengevat op de bijlagen.

Staat I geeft een overzicht van de kosten en opbrengsten en van het inkomen uit het tuinbouwbedrijf van de betreffende kwekers over het teeltjaar 1950.

Staat II geeft op globale wijze een inzicht in de credietwaardigheid en de liquiditeit der bedrijven.

Toelichting op het overzicht van rentabiliteit en inkomen over 1950 (Staat I).

Ter oriëntatie zijn enkele gegevens betreffende bedrijfs-grootte, arbeidsbezetting, enz. opgenomen.

1e. Een eventueel nevenberoep is aangegeven. De tijd die de ondernemer daardoor eventueel volgens zijn eigen opgave aan zijn tuinbouwbedrijf onttrokken wordt, is in mindering van de arbeidsbezetting en van het voor hem berekende arbeidsloon gebracht.

33/1064

2e. Om de arbeidsbezetting in manjaren te berekenen zijn jeugdige personen van 15 jaar voor de helft van hun arbeidstijd medegerekend, 16- en 17-jarigen voor tweederde, 18-jarigen en ouderen zijn als volwaardige arbeidskrachten beschouwd. Vrouwelijke krachten voor $\frac{2}{3}$ berekend.

3e. Het was gewenst, de arbeidsbezetting per ha open grond te berekenen, om een vergelijkend inzicht in de arbeidsbezetting te krijgen en enigermate te kunnen controleren, in hoeverre opgegeven arbeidsbezetting van ondernemer en gezinsleden met de werkelijke overeenstemde. Hiertoe is de oppervlakte glas pp ieder bedrijf omgerekend in en uitgedrukt in de daaraan wat arbeidsbezetting betreft gelijkwaardige oppervlakte open grond. Waar de afwijkingen van betekenis waren, bleken deze bij nadere beschouwing te verklaren, zodat er geen aanleiding bestaat, de juistheid van de opgegeven cijfers in twijfel te trekken.

Voorts vragen de volgende punten nog een nadere toelich-

ting:

4e. De op de data van de bezoeken (tweede helft September 1950) nog te oogsten producten zijn op enigszins aan de lage kant getaxeerd en gewaardeerd. Wat het witlof betreft is de opbrengst van het seizoen 1949-1950 aangehouden.

5e. De kosten zijn gesplitst in kosten, die tevens uitgaven zijn en kosten, niet-uitgaven. Tot deze laatste kosten behoren de eigen arbeid van ondernemer en gezinsleden, de afschrijvingen en de rente op eigen kapitaal.

6e. Ondernemingsbelasting is ingecalculeerd voor de grondslag bedrijfskapitaal over het jaar 1950. De in het jaar 1950 betaalde aanslagen, die betrekking hebben op vorige jaren, zijn dus niet onder de productiekosten voor 1950 opgenomen.

7e. De door de ondernemer verrichte arbeid is gewaardeerd naar de maatstaf van het normale loon van een volwaardige werknemer, verhoogd met een toeslag voor de voorlieden van f. 2,75 per week en met de sociale lasten.

8e. Onder netto overschot wordt het verschil verstaan tussen de bruto-opbrengsten en de totale kosten, zowel uitgaven als gewaardeerde kosten (niet-uitgaven).

9e. Door hierbij weer op te tellen het voor de ondernemer berekende loon voor diens handenarbeid, verkrijgt men

het door de ondernemer verdiende loon voor handenarbeid, leiding en toezicht en risico.

10e. Verhoogt men dit bedrag weer met de rente van eigen kapitaal en het eventueel voor gezinsleden ingecalculerde loon dan verkrijgt men het totale gezinsinkomen.

11e. Telt men hierbij op het bedrag der afschrijvingen dan vindt men de netto ontvangsten, d.w.z. het verschil tussen bruto ontvangsten in geld en de uitgaven in geld.

12e. Voorts zijn nog opgenomen de in 1950 uitgegeven bedragen voor vernieuwing en uitbreiding van de inventaris.

Toelichting op Staat II.

Omtrent Staat II kan het volgende worden opgemerkt:

1. Er is een samenvatting, over een drietal jaren, gegeven van de bruto-opbrengsten, de kosten, voorzover het uitgaven betroffen en de netto-ontvangsten. Daar de kosten niet-uitgaven niet gemakkelijk uit de boekhoudingen konden worden geput, zijn deze niet vermeld. Aangenomen mag wel worden, dat deze niet in belangrijke mate van die over 1950 afwijken.

2. Onder nog te betalen kosten zijn opgenomen de kosten die over het teeltjaar 1950 (October 1949-October 1950) nog betaald moeten worden. Voorts zijn de liquide middelen opgenomen, om enig inzicht in de liquiditeitspositie van de bedrijven te krijgen.

3. De waarde van grond en inventaris en het bedrag van hypothecaire en andere schulden is opgenomen om enig inzicht in de credietwaardigheid te krijgen.

Conclusie.

Uit het berekende gemiddelde bedrijf blijkt, dat gemiddeld een verlies is geleden van ca f. 2459,- of 30% van de bruto opbrengsten (f. 8202,-) zodat tenslotte de ondernemer voor zijn ondernemersarbeid en zijn handenarbeid in 1950 slechts gemiddeld f. 419,- ontving. Door mede-arbeid van gezinsleden en door gebruik van eigen kapitaal kwam als verteerbaar gezinsinkomen in totaal f. 1232,- per gezin beschikbaar.

Vergelijken wij de netto ontvangsten van 1948 en 1949 met die van 1950 dan blijken deze in 1948 en 1949 resp. f. 1700,- en f. 1500,- hoger te zijn geweest dan in 1950.

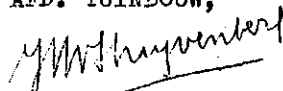
Zeer globaal kan men voorts zeggen dat het in het bedrijf gestoken kapitaal voor ca 27%, dus niet verontrustend, belast is met hypotheek o.a.

De liquiditeit van deze bedrijven (beschikbare middelen omstreeks half September bedroegen ca f. 900,- per bedrijf) is echter, hoewel deze slechts bij benadering is te beoordelen, uitgesproken ongunstig.

Hoewel de onderlinge verschillen tussen de bedrijven nog vrij groot zijn en dus bij het gegeven aantal bedrijven aan het gemiddelde geen absolute betekenis mag worden toegekend, geeft het bovenstaande naar onze mening een duidelijke aanwijzing van de toestand in de volle gronden groenteteelt in Gouda en omstreken.

Samengesteld door:
C. Bos en P.A. Spoor.

AFD. TUINBOUW,

(Dr J.H. van Stuyvenberg)

STAAT I

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	Genid- delde
Keur- mees- ter	Kippen- houder	Huis- slach- ter	Arbei- der	Kolen- handel + brug- wachter	Arbei- der	Arbei- der	Arbei- der	Arbei- der	Arbei- der	Arbei- der	Arbei- der	Arbei- der	Arbei- der	Arbei- der	Arbei- der	Arbei- der
-	-	-	900	-	-	900	780	1560	-	-	-	1800	820	1770	280	551
1400	250	-	1100	175	430	250	350	600	325	950	400	400	400	1300	150	530
90	76	70	48	92	20	53	15	70	95	76	70	79	68	33	65	64
115	80	70	75	95	26	68	25	95	100	91	77	104	85	75	72	78
2,5	1,2	1,0	2,3	2,2	0,9	2,3	1,7	2,4	2,2	2,7	1,4	2,6	2,2	3,0	0,8	2,0
1,4	1,4	1,4	1,5	1,6	2,3	1,8	2,6	1,3	1,9	2,4	1,4	1,6	1,7	1,4	1,2	1,7
-	-	-	-	3128	-	3410	-	6764	-	-	-	-	-	12855	-	1635
10027	2985	1975	8430	4489	2647	4064	2900	6577	3390	9838	5660	10942	5749	12679	2471	5926
1060	110	220	1350	80	358	148	830	1400	440	1320	920	740	740	160	400	642
11087	3095	2195	9780	7697	3005	7622	3730	14741	3830	11158	6580	11682	6489	25694	2871	8202
3585	640	60	2822	500	-	460	1165	2947	545	4013	536	2079	-	4291	235	1492
789	141	-	621	110	-	-	256	513	-	883	94	457	-	944	52	304
1024	97	70	317	612	58	150	130	723	695	1580	547	526	112	677	800	507
214	455	137	264	348	90	1094	10	392	355	994	438	521	262	370	124	379
399	208	199	283	424	105	2633	96	4967	453	1094	260	620	458	6441	338	1186
94	36	-	-	98	16	155	19	25	72	177	63	123	9	-	90	61
48	-	-	-	7	-	238	-	245	-	-	-	-	87	-	-	39
150	-	-	-	60	-	-	-	48	30	-	-	-	-	-	-	18
273	104	8	590	718	87	672	145	1199	180	757	567	1674	684	1894	44	600
102	50	50	248	126	25	106	64	221	98	397	92	442	95	501	90	169
55	10	4	40	10	1	18	14	36	10	34	17	25	18	57	8	22
-	-	135	571	28	175	7	210	58	387	93	407	16	-	1113	-	200
125	42	32	82	80	27	62	34	135	53	187	99	138	87	195	61	90
530	155	111	489	322	151	382	187	738	193	586	333	587	324	1287	144	407
539	194	120	377	358	120	149	164	444	175	564	385	532	296	459	200	317
-	-	26	-	- ¹⁾	-	57	41	77	-	-	-	73	-	66	45	24
485	137	-	150	1204	176	-	-	125	192	244	322	-	362	-	-	212
-	-	107	69	20	-	271	-	620	-	80	-	-	-	44	630	115

deling van het bedrijf

staard glas m²

platglas ramen

open grond are

aal beteelbare are

oppervlakte are

eidsbezetting in manjaren

per bedrijf

eidsbezetting in manjaren

ha open grond

I. BRUTO OPBRENGST

witlof (seizoen 1949/'50)

reeds geveilde overige

producten

nog te veilen producten

(getaxeerd)

TOTAAL

II. BETAL DE KOSTEN

loon

sociale lasten

organische mest

kunstmest en bestrij-

dingsmiddelen

zaad, plant- en pootgoed

bonenstokken, rijs, touw, erz

brandstoffen

loonploegen, -freenzen, erz

onderhoud, benzine, assu-

rantie

diverse kosten

ondernemingsbelasting

vrachtrijder (naar veilig.)

fusthuur

veilingkosten

heffingen

grond- en polderlasten

pacht

rente, hypotheek, e.d.

II. GEWAARDEERDE KOSTEN															
2850	2138	2850	2607	5530	2278	2850	2850	2850	2850	2850	2850	2850	2850	2850	2850
-	-	-	-	-	-	1775	-	-	-	2236	-	190	2850	2850	2140
1575	187	58	1423	89	-	900	698	1721	232	232	417	833	2890	-	510
465	87	48	389	43	3	279	387	397	91	91	152	379	833	294	828
-4890	2412	2956	4419	5662	2281	5804	3935	4968	5409	3948	3609	6432	6952	2434	4519
13302	4681	4015	11342	10687	3312	12251	6470	18481	8847	15631	7769	14245	9746	5295	10661
*/2215	*/1586	*/1820	*/1562	*/2990	*/307	*/4629	*/2740	*/3740	*/5017	*/4473	*/1189	*/2563	*/3257	*/2424	*/2459
2850	2138	2850	2607	5530 ²⁾	2278	2850	2850	2850	2850	2850	2850	2850	2850	2140	2878
635	552	1030	1045	2540	1971	*/1779	110	*/890	*/2167	*/1623	1661	287	*/407	*/284	419
III. GEZINSINKOMEN															
465	87	48	389	43	3	2054	387	397	2327	244	342	1919	3269	1034	813
1100	639	1078	1434	2583	1974	275	497	*/493	160	*/1379	2003	2206	2862	5053	*/284
1575	187	58	1423	89	-	900	698	1721	232	854	417	1663	833	2302	828
2675	826	1136	2857	2672	1974	1175	1195	1228	392	*/525	2420	3869	3695	7355	2060
2099	144	-	1180	309	-	530	-	1723	236	615	570	1212	335	x)	560
IV. NETTO OVERSCHOT (I-IV)															
Bij: gewaardeerd loon gezinsleden en rente eigen kapitaal															
Bij: afschrijvingen															
I. NETTO ONTVANGSTEN (I-II)															
Uitgaven voor vernieuwing en uitbreiding															

1) incl. 1 ha wittcfwortelen, zaaiklaar ad f. 1.000,-

2) twee ondernemers.

x) zie staat II

Staat II	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	gem. per bedrijf
Bruto opbrengsten	11087	3095	2195	9780	7697	3005	7622	3730	14741	3830	11158	6580	11682	6489	25694	2871	8202
1950	12425	7117	3256	11865	13282	4198	8584	4814	17159	5397	16534	6553	13858	8062	27795	3958	10310
1949	11923	7660	3307	11397	10254	3903	9470	5896	16109	5695	16525	6575	14476	9296	25154	4956	10162
1948																	
Retaalde kosten	8412	2269	1059	6923	5025	1031	6447	2535	13513	3438	11683	4160	7813	2794	18339	2861	6142
1950	9185	2734	1429	7385	8250	1112	?	?	?	2537	12341	3028	10060	?	19991	?	?
1949	7069	3366	1769	6973	5590	1143	7045	1652	9420	3269	12134	5994	8463	5299	18926	?	?
1948																	
Netto ontvangsten	2675	826	1136	2857	2672	1974	1175	1195	1228	392	525	2420	3869	3695	7355	10	2060
1950	3240	4383	1827	4430	5032	3086	?	?	?	2860	4193	3625	3798	?	7804	?	?
1949	4854	4294	1538	4424	4664	2760	2425	4244	6689	2426	4391	581	6013	3997	6228	?	?
1948																	
Nog te betalen kosten over teeltjaar 1950	285	232	12	512	898	112	1088	35	416	223	193	27	255	364	933	102	355
	11600	2200	4340	16140	2340	120	16500	11180	25540	2280	8070	3780	25090	10660	30230	11870	11371
Waarde van eigen grond en inventaris x)																	
Hypothecaire en andere schulden																	
1 Januari 1950	-	-	2850	2000	1200	-	8300	-	14000	-	2000	-	-	-	1050	18500	3115
" 1949			2400	2000	1400	-	8550	-	14350	-	2100	-	-	-	1200	?	?
" 1948			?	2000	1600	-	?	-	14650	-	2200	-	-	-	?	?	?
Liquide middelen																	
September 1950	?	1122	240	?	2300	206	86	?	3243	?	?	1177	?	2184	x)	-	-
1 Januari 1950		2047	583		2181				3250		10379	2999	11843	3000	12040		
1 Januari 1949	5146		1276		2322				6000			1837		2155	10023		
Kwantitatieve opbrengsten (1948=100)																	
1950																	
1949																	
1948																	

x) Liquide middelen zijn grotendeels voor uitbreiding aangewend.